

Protokół

dwudziestego pierwszego posiedzenia 2. sesji 2. peryodu Sejmu galicyjskiego z d. 23 września 1868.

Początek posiedzenia o godzinie 10^{3/4}

Obecni JO. Księżę Marszałek

Sekretarze: ks. Barewicz, Szujski, Tarnowski, Pfeiffer.

Ze strony rządu Rada Namiestnictwa Bartmański, Starosta powiatowy Zaleski.

Posłów obecnych 107.

Sekretarz Pfeiffer czyta protokół ostatniego posiedzenia.

Protokół przyjęty. Sekretarz czyta spis petycji wniesionych do dnia 22. września.

Z porządku dziennego przychodzi trzecie czytanie ustawy o wykluczeniu od obieralności. Henryk Hr. Wodzicki czyta ustawę po polsku, ks. Barewicz po rusku. Ustawa w trzecim czytaniu przyjęta, jak następuje

Ustawa

dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem
zmieniająca postanowienia Sejmowej ordynacyi wyborczej dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o wykluczeniu od prawa wybierania i obieralności do Sejmu.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Megó Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam co następuje:

§. 1.

Znosi się §. 17. Sejmowej ordynacyi wyborczej dla Galicyi i Lodomeryi z wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Czy i o ile ma miejsce wykluczenie od prawa wyboru i wybieralności do Sejmu, ma być osądzonem na przyszłość, a to i względem skutków dawniejszych wyroków karnych już nie według powyższego paragrafu, lecz według następujących postanowień.

§. 2.

Od prawa wyboru i obieralności wykluczone są osoby skazane wyrokiem sądowym za jakąkolwiek zbrodnię — lub za przestępstwo kradzieży, sprzeniewierzenia się udziału w tychże, oszustwa lub za wykroczenie upadłości (§§. 460. 461. 463. 464. i 486. ustawy karnej).

Skutek ten kondemnaty ma ustać, względem zbrodni wyliczonych w §. 6. pod liczbami 1. do 40. ustawy z dnia 15. listopada 1867. (Dzien. pr. Pań. nr. 151.) z końcem kary, względem wszelkich innych zbrodni po upływie 10 lat, jeżeli winny skazany został przynajmniej na pięcioletnią karę, w innych razach po upływie 5 lat, a względem wykroczenia i przestępstw powyżej przytoczonych po upływie trzech lat, licząc od ukończenia kary.

§. 3.

Osoby względem których majątku konkurs ogłoszono, lub postępowanie ugodne zaprowadzono, nie są obieralne do Sejmu jak długo trwa rozprawa konkursowa albo ugodna (§. 17 lit. ee. Sejmowej ordynacyi wyborczej).

§. 4.

Niniejsza ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Następuje rozprawa ogólna nad uchwałą proponowaną przez komisję do wniosków Zybliekiewicza i Smolki. Przeciw uchwale zapisali się Krzeczunowicz, A. Sapieha, A. Potocki, Skrzyński.

Książe Adam Sapieha składa następujący wniosek:

«Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem oświadcza na mocy §. 19. statutu krajowego:

I. że stworzony państwowemi ustawami zasadniczemi z d. 21. Grudnia 1867, roku ustrój monarchii nie daje naszemu krajowi tyle ustawodawczej i administracyjnej samodzielności, ile mu się należy ze względu na jego historyczno - polityczną przeszłość, odrębną narodowość, stopień cywilizacyi i rozległość, — nie odpowiada potrzebom kraju i warunkom rozwoju narodowego, a przeto jest szkodliwym dla całego państwa;

II. że ta należąca się krajowi samodzielność, ustawodawcza i administracyjna, tylko przez wzgląd na całość i stanowisko państwowe monarchii powinna być ograniczoną w ten sposób, iż nie naruszając w niczem zakresu działania delegacyi dla spraw wspólnych obu posłów monarchii, w Radzie Państwa za współdziałaniem delegacyi Sejmu naszego mają być załatwiane następujące sprawy, o ile takowe odnoszą się do naszego kraju:

1. sprawy zagraniczne, o ile należą do kompetencyi Rady Państwa i nie dotyczą wyłącznie naszego kraju,
2. wszelkie sprawy odnoszące się do służby wojskowej i coroczne przyzwoleń kontyngensu rekrutów,
3. budżet spraw wspólnych krajów nie węgierskich, sprawa pożyczek państwowych, monopole i regalia,
4. sprawy monetarne i not bankowych, sprawy celne i handlowe, telegrafy, poczty, koleje żelazne i żegluga,
5. sprawy kredytu i przywilejów, ustawodawstwo o miarach o wagach, markach i wzorach,
6. ustawodawstwo w pracach sanitarnych,
7. ustawodawstwo w przedmiotach prawa handlowego i wekslowego; —

wszelkie inne sprawy zaś, odnoszące się do kraju naszego, powiuną pozostawione być krajowym władzom autonomicznym, do których także należy zarząd dóbr krajowych, tak zwanych bonalnych, jako własności krajowej;

III. że dłuższe trwanie obecnego stanu musi udziaływać zgubnie na pomyślność naszego kraju. zatem i na dobro całego państwa, że więc delegacya Sejmu naszego, gdyby dotychczasowy stan utrzmiano, w czynnościach Rady Państwa udziału brać nie będzie mogła.

Aby zaś położeniu temu zaradzić, Sejm stawia na mocy powołanego §. 19. statutu krajowego następujący

Wniosek

I. Królestwu Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, przysłuża w ustroju niewęgierskich krajów monarchii stanowisko odrębne z samorządem narodowym wykonywanym przez Sejm jako ciało ustawodawcze i przez odrębny krajowy zarząd, pod naczelnictwem kanclerza przy tronie monarchy, odpowiedzialnego sejmowi za wykonywanie ustaw krajowych

II. w Radzie Państwa Królestwa Galicyi i Lodomeryi bierze udział przez delegacyę sejmu. Określenie sposobu wyboru członków delegacyi i uznanie trwania mandatu należą do kompetencyi Sejmu krajowego;

III. Komisya złożona z równej liczby członków Rady Państwa i Sejmu Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, wyrobi wnioski do ustaw przeprowadzających wyżej określone stanowisko odrębne kraju i do oznaczenia stosunków, w którym kraj nasz, do pokrycia budżetu spraw wspólnych rocznie ma się przyczyniać, i przedłoży te wnioski do zatwierdzenia Radzie Państwa i Sejmowi krajowemu.

Wniosek ten dostatecznie poparty.

Co do formalnego traktowania stawia poseł Sapieha następujący wniosek, dostatecznie poparty.

Wysoka Izba raczy uchwalić:

1. Odsyła się wniosek Adama Sapiehy do komisji mianowanej do rozpoznania wniosków posłów Zybliekiewicza i Smolki z poleceniem, aby na następującym posiedzeniu zdała sprawę.

2. Odsyła się dyskusję nad projektem komisji do uchwały i wniosku do tegoż posiedzenia.

Adam hr. Potocki stawia wniosek następujący:

«W najgłębszym przekonaniu, że stanowisko, jakie ustawy z d. 21. grudnia 1867. krajowi naszemu w monarchii Austryackiej nadają, nie odpowiada warunkom jego pomyślności i rozwoju, a przeto w dalszym następstwie niekorzystnie wpłynąć musi na przyszłość całego państwa, Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkim Księstwem Krakowskim w moc zastrzeżonego mu prawa (§. 19. st. kraj), stawia następujący wniosek.

Królestwo Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim otrzyma te przynajmniej warunki samorządu, które już w najbliższej przyszłości są mu niezbędne, a przedewszystkiem oprócz przedmiotów, które według ustaw obowiązujących już za sprawy krajowe są uznane:

Całkowity samorząd we wszystkich sprawach wychowania publicznego pod względem prawodawczym i administracyjnym, oraz ustawodawstwo o uniwersytetach, współudział Sejmu w ustawodawstwie o podstawach organizacji władz sądowniczych i administracyjnych, sąd najwyższy i kasacyjny w kraju, krajowy zarząd odpowiedzialny przed sejmem w sprawach administracji wewnętrznej, wyznań, oświaty, bezpieczeństwa publicznego, kultury krajowej, oraz Ministra w Radzie korony. Na pokrycie potrzeb krajowego zarządu wydzieloną będzie z funduszu Państwa kwota rzeczywistym potrzebom odpowiadająca i ta kwota wyjęta co do szczegółów jej użycia z zakresu działania Rady Państwa będzie pod rozporządzeniem Sejmu.

Sejm stanowić będzie wyłącznie o sposobie wyboru do Rady Państwa

Dobra krajowe, zwane kameralne, tudzież żupy solne, (kopalnie i warzelnie) nie będą mogły być ani sprzedane, ani zamienione, ani obciążone bez zezwolenia Sejmu,

Marszałek zawiesza posiedzenie na 10 minut.

Po upływie tego czasu, Marszałek stawia wniosek zamknięcia dyskusji — przyjęty.

Pozostają głosy posłów, Zyblikiewicza, Smolki i Chrzanowskiego.

Po przemówieniu sprawozdawcy posła Głocholskiego, następuje głosowanie nad wnioskami księcia Sapichy.

Wniosek cofnięty przez wnioskodawcę.

Marszałek zawiesza posiedzenie na żądanie Izby do godziny 6. po południu.

Dalszy ciąg posiedzenia po południu o godzinie 6^{1/2}.

Dalszy ciąg porządku dziennego co do wniosku komisji do zdania sprawy nad wnioskami posłów Zyblikiewicza i Smolki, a mianowicie rozpoczęto rozprawę specjalną nad uchwałą.

Wstęp do uchwały odczytany. Poseł Smolka stawia wniosek, aby wniosek jego wziąć najpierw pod głosowanie imienne. Wniosek o imienne głosowanie upada. Izba przyjmuje aby wniosek posła Smolki najpierw był wzięty pod obrady i pod głosowanie.

Generalna dyskusja nad wnioskiem Smolki otwarta. Posłowie Boczkowski, Tyszkowski, Smolka bronią wniosku Izba większością przechodzi na wniosek komisji, nad wnioskiem Smolki do porządku dziennego.

Poseł Adam Potocki stawia jako poprawkę do uchwały proponowanej przez komisję, pierwszy ustęp wniosku.

«W najgłębszym przekonaniu, że stanowisko, jakie ustawy z d. 21 grudnia 1867 krajowi naszemu w monarchii Austryackiej nadają, nie odpowiada warunkom jego pomyślności i rozwoju, a przeto w dalszym następstwie niekorzystnie wpłynąć musi na przyszłość całego Państwa, Sejm królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkim Księstwem Krakowskim w moc zastrzeżonego mu prawa (§. 19. stat. kraj.

Poprawka poparta

W dyskusji zabierają głos posłowie: Zyblikiewicz, Wężyk, Krzczunowicz, Chrzanowski.

Dyskusja zamknięta Zapisani do głosa posłowie Ludwik Wodzicki, Adam Sapięha stawia poprawkę aby: po alinea 2. dodać jako alinea 3, «że zatem delegacya Sejmu naszego, gdyby dotychczasowy stan zatrzymano, w czynnościach Rady Państwa udziału brać nie będzie mogła».

Marszałek poddaje pod głosowanie poprawkę hr. Potockiego — poprawka w mniejszości.

Następuje głosowanie nad redakcją komisji od słów «uchwała do słów, pragnąc temu położeniu». Poprawka księcia Sapięhy do 2. aliny upada. Poseł Adam Potocki wnosi podzielenie aliny 3. «pragnąc temu położeniu zaradzić». Pierwszy ustęp aliny 3. do słów «i sejm królestwa» wypuszczony.

Sprawozdawca czyta dalszy ciąg uchwały od słów: «Wniosek «do słów» przedewszystkiem (inclusive)»

Adam Potocki stawia po słowie „wniosek“ poprawkę: « Królestwo Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem otrzyma te przynajmniej warunki samorządu, które już w najbliższej przyszłości są mu niezbędne, a przedewszystkiem oprócz przedmiotów które według ustaw obowiązujących już za sprawy krajowe są uważane».

Książę Adam Sapieha stawia wniosek — w przedłożeniu komisji zamiast słów: «samorząd narodowy» «stanowisko odrębne»

Posel Skrzyński stawia poprawkę, zamiast: «odrębnej narodowości» — »odrębnym stosunkom«.

Zamknięcie dyskusji uchwalone.

Posel L. Wodzicki stawia poprawkę do wniosku Potockiego do słów «samorządu» dodać «narodowego».

Poprawka Potockiego z poprawką L. Wodzickiego, podana pod głosowanie upada. Poprawka Księcia Adama Sapiehy upada.

Zmiana stylistyczna posła Skrzyńskiego przyjęta.

Ustęp: «Królestwu Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem przyznany będzie samorząd narodowy w zakresie odpowiednim jego potrzebom odrębnym stosunkom — przedewszystkiem przyjęty.

Dyskusya nad punktem 1. Przemawiają posłowie: Krzczunowicz, Hönigsmann, Borkowski, Zyblikiewicz, Chrzanowski, Potocki, Weżyk, Sanguszko, Komisarz rządowy.

Posel Potocki stawia poprawkę zamiast punktu 1. „Sejm stanowić będzie wyłącznie o sposobie wyboru do Rady Państwa„.

Krzcunowicz stawia poprawkę po słowach: „co do uznania mandatu„. «Ustawa o wyborach bezpośrednich do Rady Państwa, nie będzie mieć mocy obowiązującej w Galicyi.

Po przemówieniu sprawozdawcy, poprawka hr. Adama Potockiego większością przyjęta.

Punkt 2. wniosku przyjęty bez rozprawy.

Punkt 3 od słów: następujące przedmioty, do słów «Sejmu tegoż Królestwa». Przyjęty bez rozprawy.

Lit. a. punktu 3. Zabierają głosy: Hönigsmann, Krzczunowicz, Komisarz rządowy — przyjęty.

Lit. b. punktu 3. Posel Skrzyński stawia poprawkę po słowach «banków» dodać »z wyjątkiem banków emitujących znaki pieniężne«.

Po przemówieniu posłów Hönigsmanna, Puszkarza, komisarza Rządowego i sprawozdawcy, następuje głosowanie nad słowami «ustawodawstwo względem zakładów kredytowych i ubezpieczenia, banków i kas oszczędności, z poprawką Skrzyńskiego, «z wyjątkiem banków emitujących znaki pieniężne» która to pierwsza część litery b. się utrzymuje, podczas gdy druga część, «ustawodawstwo przemysłowe», upada.

Litera c. punktu 3. Po przemówieniu komisarza Rządowego i sprawozdawcy, głosuje Izba przyjmując literę c. punktu 3.

Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 9¹/₂.

Porządek dzienny posiedzenia następnego:

1. Dalszy ciąg dyskusji nad sprawozdaniem komisji o wnioskach posła Zyblikiewicza względem ustaw zasadniczych i posła Smolki o cofnięcie uchwały z 2. marca 1867.
2. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborach posłów.
3. Wybór delegatów do Rady Państwa.

Leon Książę Sapieha w. r.

Sekretarz

J. Szujski w. r.

Sekretarz

Ks. Barewicz w. r.

Dalszy ciąg petycyj

wniesionych do Sejmu do dnia 23. września 1868.

284. Właściciele większych i mniejszych posiadłości powiatu Sokal, przez posła Polanowskiego, o zmianę kierunku drogi murowanej, budować się mającej z Mostów do Sokala.

285. Wydział powiatowy w Żółkwi, przez posła Polanowskiego, w sprawie ochrony ptaków, rolnictwu pożytecznych, zniesienia opłaty spadkowej, zmiany niektórych ustaw krajowych, uwolnienie od dodatku do podatku gruntowego i w sprawie drogi Stojanów.

286. Wydział powiatowy «Cieszanów» przez posła Polanowskiego, przedstawia swe uwagi nad projektem Wydziału powiatowego buczackiego, zniesienia prawa propinacyi.

287. Ciepanowski Cypryan, naczelnik fabryki żelaza w Mizoniu, przez p. Zyblikiewicza, o wyznaczeniu komisji, w celu osądzenia jego wynalazku ogniotrwałego pokrywania dachów.

288. Naftale Dawid i spółka, dzierzawcy propinacyi w Przemyślu, przez p. Honigsmana, o zniesienie uchwały Wydziału krajowego w sprawie dzierzawy propinacyi miejskiej.

289. Właściciele posiadłości tabularnych, opłacający mniej jak 100 złr. podatku w powiecie «Lisko» przez posła Skrzyńskiego, ażeby wraz z innymi właścicielami większych posiadłości tabularnych, przy wyborze posłów do Sejmu i członków Rad powiatowych głosować mogli

---

Galaxy ring galaxy

Discovered in 1975 by John D. Kaluzny

1975: Discovery of the Galaxy ring galaxy, a ring galaxy with a central bar and a ring of stars. It is located in the constellation of Coma Berenices, about 100 million light years from Earth. The galaxy is a primeval ring galaxy, which is a type of galaxy that is thought to be formed by the collision of two galaxies. The Galaxy ring galaxy is a primeval ring galaxy, which is a type of galaxy that is thought to be formed by the collision of two galaxies. It is a ring galaxy with a central bar and a ring of stars. It is located in the constellation of Coma Berenices, about 100 million light years from Earth. The galaxy is a primeval ring galaxy, which is a type of galaxy that is thought to be formed by the collision of two galaxies.